1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 12-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JULY 12, 1973 No. 129. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

АДВОКАТИ ДЖОНА Н. МІЧЕЛЛА, колишнього прокуратора ЗСА, внесли клопотання до федерального суду, щоб суд відкинув кримінальне обвинувачення проти Мічелла на підставі, що прокуратура вживала неправильних методів. Подібні клопотання внесли адвокати Моріса Г. Стенса, колишнього секретаря торгівлі, та адвокати Геррі Л. Сірса, колишнього республіканського стейтового сенатора з Ню Джерзі. Мічелл, Стенс і Сірс були обвинувачені в спробі полагодити судову справу фінансиста Роберта Веско, взаміну за секретну пожертву на перевиборчу кампанію президента Ніксона. Пожертва виносила 200,000 долярів. В клопотанні про відкинення обвинувачення, адвокати Мічелла, Стенса та Сірса твердили, що прокуратура безпідставно старалася пов'язати Вотерґейтську аферу з розглядом справи пожертви Роберта Веско.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД ЗНОВУ ЗАЯВИВСЯ проти плянів Уряду ЗСА прокласти нафтопровід з північної до південної частини Аляски. За цим пляном, нафта була б опісля перевезена кораблями з південної Аляски до стейту Вашинґтон. Канадський уряд вже кілька років виступає проти здійснення цього пляну, бо боїться, що кораблі можуть зударитися, або потонути і занечистити нафтою море коло берегів Британської Колюмбії. Натомість Канада пропонує, щоб американський Уряд проклав нафтопровід з північної Аляски через канадську територію аж до середньозахідніх стейтів ЗСА.

ОПИТУВАННЯ ІНСТИТУТОМ ҐАЛЛУПА виказало, що більшість американців переконані в причетності президента Ніксона до Вотейґейтської афери, але тільки мала частина думає, що він повинен бути усунений з посту президента. З усіх опитуваних цією аґенцією людей в кінці червня ц. р., 71 відсоток заявило, що переконані, що Президент причетний до Вотерґейтської афери, але тільки 18 відсотків думало, що він повинен бути усунений з посту. Опитування також виказало, що в червні ц. р. 98 відсотків опитуваних знало про Вотерґейтську справу. Подібне опитування, переведене у вересні 1972-го року, тобто ще перед президентськими виборами, виказало, що тільки 52 відсотки опитуваних тоді знали про Вотерґейтську аферу.

ПРЕЗИДЕНТ УҐАНДИ ІДІ АМІН ЗВІЛЬНИВ з тимчасового ув'язнення 112 членів американського Корпусу Миру, які від'їхали до Заїр на працю. Згаданих осіб затримано на летовищі в Найробі під замітом, що це є „наємні вояки" для боротьби з африканським населенням".

КАМБОДЖСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІН ТАМ ЗАЯВИВ, що уряд Камбоджі не приймає участи у переговорах про перемир'я, про що поширилися вістки в ЗСА. Ін Там висловив сумнів в існування реальних передумов для такого замирення на сучасному етапі. Якщо якісь переговори й відбуваються, то їх ведуть, говорив прем'єр, самі заінтересовані великі держави між собою.

В ІРАКУ ВИКОНАЛИ ПРИСУД КАРИ СМЕРТИ на другій групі учасників протиурядової змови. Цим разом розстріляно 13 осіб, серед яких були провідні діячі урядової соціялістичної партії Баатг. У першій групі змовників розстріляно 23 осіб і керівника змови полк. Каззара. Як виявляється, змовою були охоплені високопоставлені особи з партії та Революційної Командної Ради.

Ю. Савчак, О. Повзанюк, Б. Кучинський — переможці Тенісового Турніру СУАСТ-Схід на Союзівці

Фіналісти і господарі тенісового турніру СУАСТ-Схід. Клячать, зліва: Ліда Ленець, Юрій Михайлюк, Оксана Дацків, Юрій Гончаренко, Ігор Ференцевич, Марко Хома; стоять (зліва): Зенон Снилик, інж. Роман Савчак, Борис Кучинський, д-р Володимир Гук, Христя Карпевич, Оля Повзанюк, Роман Ракочий, Юрій Савчак, інж. Роман Ракочий.

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Хоча зливні дощі навістили ціле східнє побережжя Америки, а особливо смугу Кетскильських гір, в п'ятницю 29 червня ц. р., 40 українських ентузіястів білого спорту прибули на Союзівку в суботу ранком, щоб взяти участь в тенісових чемпіонатах Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств (СУАСТ-СХІД), що їх цього року зорганізував Український Спортовий Осередок „Тризуб", Філядельфія на цій оселі УНСоюзу 30 червня і 1-го липня.

Тенісовий турнір, що ним проводила комісія в складі: інж. Юрій Савчак, ред. Зенон Снилик та інж. Роман Ракочий, ст., відбувся без будь - яких затримок, бо вже в суботу рано дощові хмари розсіялися, дозволяючи яркому сонцю осушити тенісові корти.

В групі чоловіків, до якої зголосилося 18 змагунів, Юрій Савчак (УСО „Тризуб") переміг у фінальній грі Романа Ракочого, Мол., (КЛК, Коговз) 6-3, 5-7, 6-1, здобуваючи таким чином першенство в другому підряд турнірі на Союзівці цього року. У півфінальних грах, Савчак переміг Зенона Маркевича (КЛК) 6-0, 6-1, а Ракочий Зенона Снилика („Чорноморська Січ", Нюарк), коли цей останній через контузію ноги не міг продовжувати змагань.

В групі жінок, Оля Повзанюк („Тризуб" Філядельфія), 22-річна абсольвентка університету Темпл у Філядельфії, здобула вперше примат СУАСТ - Схід, перемагаючи у фіналі Христю Карпевич (КЛК) вислідом 6-3, 6-3. В групі сеньйорів, Борис Кучинський („Чорноморська Січ" Нюарк) успішно оборонив своє звання чемпіона,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДЖОН МІЧЕЛЛ ТВЕРДИТЬ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН НЕ БУВ ПРИЧЕТНИЙ ДО ВОТЕРҐЕЙТСЬКОЇ АФЕРИ

Вашинґтон. — Джон Мічел, колишній генеральний прокуратор ЗСА та керівник перевиборчої кампанії Президента, у вівторок, 10 липня, заявив, що, на його думку, президент Ніксон нічого не знав про пляни інсталяції підслухових апаратів у головній квартирі Демократичного Крайового Комітету, ані про спроби затаїти цілу Вотерґейтську аферу. Під час першого дня свідчення перед сенатською комісією, яка розглядає Вотерґейтську справу, Мічелл сказав, що коли б Президент знав про Вотерґейт, то це виявилося б під час багатьох зустічей, які Мічелл мав з Президентом. Колишній генеральний прокуратор сказав, що його твердження в цій справі базовані на довготривалій і близькій приязні з президентом Ніксоном. У своїм свідченні Мічелл заявив, що він знав про спроби затаювання влому до демократичної квартири, але не поінформував про це Президента, бо боявся, що президент Ніксон захоче покликати до відповідальности винуватих людей, а це, на думку Мічелла, могло пошкодити перевиборчій кампанії Президента. Джон Мічелл також заперечив, що він дав згоду на інсталяцію підслухових апаратів у головній квартирі Демократичної партії та заперечив, що він бачив інформації здобуті за допомогою цих апаратів. Два останні твердження Мічелла є цілком протилежні до тверджень Джеба Стюарта Меґрудера, заступника Мічелла в Комітеті для перевибору Президента. Меґрудер під присягою заявив перед сенатською комісією, що Мічелл таки дав згоду на інсталяцію підслухових апаратів та що діставав інформації здобуті цим способом. Натомість Мічелл говорив, що під час 3-ох зустрічей з Ґордоном Лідді, який виготовив і представив був широкі пляни політичного шпигунства, він, тобто Мічелл, відкинув ці пляни. Мічелл заявив, що він був зацікавлений здобуттям звичайних інформацій про виборчу стратегію Демократичної партії, як також був заінтересований у плянах ворожо наставлених демонстрантів, але не хотів брати участи в політичному шпигунстві. Колишній генеральний прокуратор сказав, що його дорадник Фредрик ЛаРу, який був присутній на третій зустрічі з Лідді, підтвердить, що Мічелл тоді остаточно відкинув пляни Лідді. Але газета „Ню Йорк Таймс" з 11-го липня ц. р. подала інформацію, що під час пресової конференції 10-го липня ЛаРу заявив, що він не може підтвердити точних слів Мічелла та що під час тої зустрічі з Лідді він, ЛаРу, не чув, щоб Мічелл категорично відкинув шпигунські пляни Лідді. Між іншим, Фредрик ЛаРу тому два тижні признався, що брав участь у спробах затаїти Вотерґейтську аферу. Під час першого дня свідчення перед сенатською комісією Джон Мічелл також признався, що він брав участь в деяких спробах затаювання Вотерґейтської афери, як також у спробах затаїти іншу нелеґальну діяльність декого із персоналу Білого Дому. Наприклад, Мічелл сказав, що брав участь у спробах затаїти інформації про влом до канцелярії психіятра, який лікував Еллсберґа. Еллсберґ викрав був так звані „Пентаґонські документи". Мічелл заявив, що він брав участь в затаюванні всіх цих афер, бо думав, що коли б публіка та сам Президент довідалися всю правду, то це могло пошкодити президентові Ніксонові у його перевиборчій кампанії. На думку Мічелла, перевибір Президента був важливіший від розкриття цих афер, бо Мічелл боявся, щоб на пост президента не прийшла людина калібру Джорджа МекҐоверна. Мічелл кілька разів категорично заперечував, що він дав згоду на влом до головної квартири Демократичної партії, а також заперечив, що брав участь у виплаті великих сум грошей для арештованих вломників, які вимагали ці суми взаміну за мовчанку. На запит, хто міг дати його заступникові Меґрудерові наказ реалізувати такі шпигунські пляни Лідді, Мічелл відповів, що не знає.

ЗСА проти односторонньої редукції військових сил в Европі

Вашинґтон. — Заступник державного секретаря Кеннет Раш, виступаючи перед Палатною комісією для закордонних справ 10-го липня, заявив, що Уряд президента Ніксона категорично виступає проти будь-яких односторонніх редукцій американських збройних сил в Західній Европі. Зазначуючи, що ЗСА та союзники з НАТО мають 30-го жовтня ц. р. розпочати переговори з державами-членами Варшавського пакту про взаємні редукції збройних сил в Центральній Европі, К. Раш сказав, що одностороння редукція американських сил дуже послабила б оборонну спроможність Заходу. В Західній Европі тепер служить близько 300.000 американських вояків. Кеннет Раш твердив, що зменшення цього числа було б політичною помилкою та мало б неґативний психологічний вплив на наших союзників, а також пошкодило б у переговорах з державами Варшавського пакту. Він сказав, що до цих переговорів в справі взаємної редукції збройних сил, Америка мусить приступити з позиції сили. Одностороння редукція порушила б існуючу рівновагу між Сходом і Заходом, сказав Раш. В Палаті поширюється опінія, що Америка держить завелике число вояків в західній Европі та що видає на це завеликі суми грошей.

Михайло Мороз виїхав на запрошення до Риму

Ню Йорк. — Вже другий раз на окреме запрошення Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого наш відомий маляр проф. Михайло Мороз виїхав до Риму, де перебуде аж до кінця цього літа. Мета поїздки мистця — закінчити розпочаті праці над портретами нашого Ісповідника та намалювати портрет Блаженнішого Кардинала Йосифа символічної композиції. При цій нагоді варто згадати, що Михайло Мороз намалював був ще до війни портрет Кардинала Йосифа, який у тому часі був Ректором Духовної Академії у Львові, але його доля, як і велетенська збірка картин М. Мороза, що збереглася на Святоюрській Горі — невідома. Із численних репродукцій нашому громадянству відомий теж портрет Митрополита Андрея Шептицького, який чудом оцілів і між іншими шедеврами-творами нашого мистця прикрашує тепер одну із кімнат його дому-віллі на Стетен Айленді, коло Ню Йорку.

Погане плянування з продажем пшениці СССР спричинило додаткові кошти для Уряду і подорожіння харчів

Вашинґтон. — Коли ще перед роком продажу мільйонів бушлів пшениці Совєтському Союзові в ЗСА оцінювали як своєрідну „благодать" для країни і як „успіх" у переговорах з Москвою, то тепер остаточно стверджено, що в цій трансакції ЗСА вийшли з чималими фінансовими втратами. У додатку до цього, поквапний масовий продаж пшениці і кормового збіжжя Совєтському Союзові спричинив значне збільшення цін на ці продукти на внутрішньому ринку, що у свою чергу позначилося на рості коштів прожитку в ЗСА. Вину за це несе Депатамент сільського господарства з одного боку, а з другого, спекуляційна політика великих компаній, які, маючи свої власні джерела інформацій, скористали з ситуації і закупили збіжжя по відносно низьких цінах, а потім перепродали його до СССР, інформуючи Департамент про свої контракти у пізнішому реченці, щоб різницю між ціною продажу і ринковою покрити з допомогою урядових субсидій на мільйони долярів. Такі висновки зробило Генеральне Облікове Бюро, яке після переведення перевірки формально обвинуватило Департамент сільського господарства у „помилковій адміністрації". У своєму звідомленні для Конґресу Бюро інформує Конґрес, що згаданий Департамент неподбав про те, щоб бути точно поінформованим про ситуацію на відтинку сільського господарства в СССР, а також на відтинку потреб внутрішнього американського ринку, допустивши до масового продажу зерна зі шкодою для ЗСА. У висліді, ціни на пшеницю піднялися за останній тільки рік з 1.68 дол. до 3.00 за бушель. Завдяки непродуманій політиці продано до СССР упродовж двох місяців 450 млн. бушлів пшениці, при чому Департамент сільського господарства зобов'язаний виплатити з того титулу, враховуючи низьку ціну, одержану від СССР за пшеницю, субсидій на загальну суму понад 300 мільйонів долярів. Продаж збіжжя продовжувалася навіть тоді, коли вже на руках були дані та інформації про небезпеку, але все це Департамент сільського господарства злегковажив. У звідомленні Генерального Облікового Бюра стверджується також, що цілий ряд американських експортових компаній неправильно збільшили свої претенсії на урядові субсидії. При розгляді цих їхніх претенсій, вони поінформували, що урядові напрямні для них не були цілком „зрозумілі" і це вияснення в часі слідства було акцептовано.

В. Чалідзе передбачає, що А. Амальріка знову засудять

Ню Йорк. — У зв'язку з повідомленням, що відомий совєтський дисидент Андрей Амальріка, автор трактату „Чи перетриває Совєтський Союз до 1984-го року" залишився й далі в ув'язненні, не зважаючи на те, що він відбув уже присуджений йому 3-річний вирок у важких умовах концентраційного табору і що його мають знову судити, виступив із статтею в його справі на сторінках щоденника Ню Йорк Таймс" з 11 червня ц. р. совєтський фізик Валерій Чалідзе, член московського Комітету людських прав, якому, після його прибуття до ЗСА, совєтський режим відібрав пашпорт. У своїй статті В. Чалідзе передбачає, що Андрея Амальріка знову засудять, не зважаючи на те, що він під час перебування в ув'язненні важко захворів на менінґітіс і був визнаний інвалідом. Судитимуть Амаріка на підставі сфабрикованих органами КҐБ зізнань тюремної і концтабірної сторожі і кримінальних злочинців, так, як це було в багатьох інших випадках, як наприклад із засудом Анатолія Марченка, автора спогадів „Мої свідчення". Дотеперішній адвокат Амальріка відмовився його далі боронити з огляду на обмеження його права, як оборонця. На думку В. Чалідзе, Амальріка засудять тим разом за „наклепи на совєтський лад і Совєтський Союз" і ледве чи зможе він пережити цей новий вирок. В. Чалідзе стверджує, що чекає така доля Амальріка саме в той час, як керівники совєтського режиму поширюють розплянovану ним „політику співіснування" із Заходом, на яку ловляться західні політики і бизнесмени. Правда, останнім часом створився на Заході окремий комітет на оборону Амальріка, в склад якого увійшли такі видатні американські письменники, як Артур Міллер, Роберт Пенн Воррен і Джон Апдайк, але заходи і виступи такого комітету ледве чи матимуть якийсь вплив на совєтський режим і збаламучувану ним світову опінію.

Вартість доляра на міжнародному ринку збільшилася на 5%

Париж. — Упродовж останніх двох днів позиція американського доляра в Европі покращала в такій мірі, що його вартість у відношенні до інших головних валют піднеслася на 5%. Одночасно з тим обнизилася ціна на золото до 122 дол. за унцію. Хоч досі немає ніяких офіційних інформацій про те, які заходи плянують вжити уряди ЗСА та західніх европейських країн, щоб втримати на належному рівні вартість доляра, то самі поголоски про вже узгіднений плян широкозакросної підтримки для доляра мали свій позитивний ефект. Засадничо, йдеться тут про кредитові домовлення між окремими державними банками, з допомогою яких банки матимуть потрібні фонди на закуп доляра, коли його позиція почне хитатися. Мова тут йде про підвищення „обмінного кредиту" з 6.25 біл. долярів до 17.98 більйонів. Крім того в пляні є продаж на вільному ринку золота на один більйон долярів, щоб в той спосіб вплинути на зниження ціни на золото, виходячи із засади, що, коли ціна на золото знизиться, то підніметься вартість доляра. Ситуація на відтинку доляра і золота в Европі мала стимулюючий вплив на американську і канадську біржі, де ціни на вартісні папери збільшилися. Орієнтативний біржевий покажчик Нюйоркської біржі Дов Джонс піднявся 10 липня на 11.06 пунктів, досягнувши рівня 888.32 пунктів. Чи це підвищення буде мати тривалий ефект, важко ще сказати, бо, як заявив один фінансовий експерт і коментатор, американський доляр далі „находиться на гумових ногах" і тому хитання у його вартості є просто неминучі.

ЛІҐА ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ СССР ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЗАХІД ПЕРЕД ДОГОВОРАМИ З МОСКВОЮ

Мюнхен. — „Комуністичне керівництво в Москві не відмовляється від своїх аґресивних плянів... Ми вважаємо нашим обов'язком рішуче заявити, що наші народи не будуть рахувати себе пов'язаними договорами, які в їх імени незаконно укладе СССР. Совєтський уряд в Москві не має права говорити від імені наших народів і укладати від їхнього імені міжнародні договори" — сказано в окремому Зверненні Ліґи Визволення Народів СССР (Паризький Бльок) до Генерального секретаря НАТО Йозефа Лунса, пересланого йому у зв'язку з Конференцією Европейської Безпеки і Співпраці. Звернення Ліґи, яка репрезентує екзильні представництва Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Криму, Грузії, Ідель-Уралу, Північного Кавказу й України, підписали президент цієї Ліґи та рівночасно президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький і секретар Ліґи Алі Акіш. У Зверненні, копії якого переслано усім делеґатам держав НАТО на згаданій Конференції, дослівно сказано:

Високоповажаний Пане Генеральний Секретарю!

З приводу початку в перших числах липня ц.р. Европейської Конференції Безпеки і Співпраці, ми просимо Вас від імені Національних Центрів, що належать до Ліґи Визволення Народів СССР (Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Криму, Грузії, Ідель-Уралу, Північного Кавказу, Туркестану й України), взяти до уваги і передати представникам держав, що входять до складу НАТО, наступні наші погляди і побажання:

1. Після революції 1917 р. в колишній російській імперії наші народи, користаючись правом на самовизначення, оголосили на своїх територіях національні і демократичні держави. Ці держави стали одна за одною жертвами совєтської аґресії і ось уже понад 50 років знаходяться під режимом совєтсько-російської окупації. Так звані совєтські республіки наших народів є накинуті силою чужоземних військ, бо в них ні разу після совєтської аґресії не було вільних всенародних виборів.

2. Москва хоче за допомогою міжнародних договорів, а зокрема при допомозі домовлення на Европейській Конференції Безпеки і Співпраці, увічнити уярмлення наших народів, намагаючись здійснити свої пляни т. зв. „злиття націй". Але наші народи не визнавали і не визнають совєтсько-російського окупаційного режиму і далі продовжують боротьбу за визволення й відновлення своїх незалежних держав. Про безперервний спротив наших народів свідчить посилений терор і переслідування совєтською владою всіх верств населення наших країн, а зокрема інтеліґенції і молоді. Акція переслідування особливо посилилась за останні декілька років.

3. Комуністичне керівництво в Москві не відмовляється від своїх аґресивних плянів проти всього демократичного світу. Та переживаючи великі внутрішні труднощі в ділянці сільського господарства і при все зростаючому опозиційному рухові, як серед неросійських народів, так і самого російського народу, Кремль розпочинає „миролюбну" пропаґанду, щоб за допомогою господарської і технологічної підтримки Заходу втримати й посилити свій захитаний режим. Є всі підстави твердити, що

(Закінчення на стор. 3-ій)

Повість Миколи Понеділка „Рятуйте мою душу" появилася у в-ві „Свободи"

Микола Понеділок

Джерзі Сити. — У видавництві „Свободи" вийшла книжковим виданням, на 504 сторінках друку, нова повість відомого еміґраційного прозаїка, гумориста і драматурга Миколи Понеділка п. н. „Рятуйте мою душу". Сюжет повісти узятий із побуту й переживань українських втікачів у таборах Ді-Пі в Европі, ще до їх переселення за океан. Ґоловним героєм повісти є Іван Криворучко — одчайтушний і безтурботний веселун, невдачник і поет, якому, за щоб він не узявся, в усьому не щастить, чому й попадає він у найрізнородніші конфлікти із своїм оточенням — друзями і недругами. Тематично повість „Рятуйте мою душу" пов'язана з також виданою у в-ві „Свобода" 1966 року повістю Миколи Понеділка „Смішні сльозини", що в ній Микола Понеділок веде розповідь про історію й переживання його героя Миколи вже після переселення мешканців таборів Ді-Пі з Европи за океан. Побудована повість у формі окремих гумористичних нарисів — розділів, переплетиних вставними ліричними оповіданнями. В повідомленні від видавництва, надрукованому на обкладинці, стверджено, що в повісті „Рятуйте мою душу" українські читачі матимуть змогу зустрітися з добре знайомим їм автором збірок гумористичних нарисів і сатир, виданих 1957 року п. н. „Вітаміни" і 1960 р. п. н. „Соборний борщ", а водночас із автором сповнених ліризму і сантименту до української землі і її людей спогадів-оповідань із виданої 1962 року збірки „Говорить лише поле" та опублікованого 1969 року „Зорепаду". В новій повісті Микола Понеділок по-мистецьки поєднує обидва струми своєї розповіді — гумористичний і ліричний". Попереджена нововидана повість „Рятуйте мою душу" статтею - передмовою п. н. „Зиґзаґом угору" про творчість Миколи Понеділка, що її написав відомий український еміґраційний критик з Канади Юрій Клиновий. Видана книжка в мистецькому оформленні і з багатьма ілюстраціями артиста-маляра і карикатуриста Едварда Козака-Ека, автора виданої водночас із повістю М. Понеділка збірки фейлетонів „Гриць Зозуля". Набувати повість М. Понеділка „Рятуйте мою душу" можна у книгарні „Свободи". Ціна 8.00 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Десята річниця

Цієї річниці не будуть відзначати найбільш заінтересовані в ній сторони: Совєтський Союз і комуністичний Китай. Про неї пишуть і її коментують тільки у країнах поза сферами впливів СССР та Китаю, а коли Брежнєв чи Чжоу Ень-лай і згадають про те, що сталося десять років тому, то зроблять це, як кажеться, „про домо суа".

„Якраз до половини 1963 року, як це влучно підмітив коментатор „Ню Йорк Таймсу" Г. Шворц, „російяни і китайці зверталися один до одного, вживаючи слова „товариші", щоб цим Езоповим способом прикривати свої справжні цілі. Від половини липня 1963 року така двозначність була залишена, а народи Китаю та СССР були поінформовані, що їхні країни є ворогами, а не приятелями".

За останніх десять років у взаєминах між СССР та комуністичним Китаєм нічого не змінилося. Не зважаючи на всі спроби, конфлікт досягнув такого рівня, що у світі голосно почали говорити про близькість „превентивного нападу" СССР на Китай з метою знищити його атомовий центр. Що справа не була проста, свідчить той факт, що совєтська амбасада у Вашингтоні вважала навіть за конечне дати в цій справі вияснення і заявити від імени совєтського уряду, що СССР ніколи не плянував і не плянує війни проти Китаю.

Так чи інакше, совєтсько - китайський конфлікт у своєму розвитку допровадив до далекойдучих змін у міжнародних відносинах. Загрожений на своєму довгому кордоні в Азії збоку Китаю, СССР мусів подбати за безпеку на своїх інших кордонах, зокрема в Европі. Можна сказати, що період загального відпруження, за який совєтська сторона приписує собі всі признання, кореняться власне у подіях на відтинку совєтсько - китайських відносин.

Ніхто не може передбачити, яким шляхом піде розвиток цих відносин, і ніхто не знає, яку політику вестимуть Пекін і Москва, коли до голосу прийдуть нові лідери. Одне сьогодні ясне і певне: совєтсько - китайський конфлікт, який став відвертим десять років тому, вирішально заважив на поляризації монолітного перед тим комуністичного бльоку. У висліді сьогодні йде боротьба не тільки між комуністичним світом і світом демократії, а також не менш завзята боротьба за провід у комуністичному русі. Ця боротьба має також своє значення у загальному контексті боротьби з російським імперіялізмом.

Жертва обставин

Смерть Юрія Вернадського, видатного російського історика українського походження (помер 12 червня цього року), викликає багато думок і рефлексій з приводу невідрадного становища української науки, зокрема ж історичної, в іншомовному, не-українському світі.

В умовах української державности покійний професор Юрій Вернадський міг стати одним із найвидатніших українських істориків, такого ж маштабу, як Володимир Антонович, Михайло Грушевський чи Іван Крип'якевич. Народжений 1887 року поза Україною, в столиці Російської Імперії Петербурзі, в родині видатного російського й українського природознавця, мінеролога й геохеміка Володимира Вернадського, в 1918 співзасновника і першого президента Української Академії Наук у Києві, Юрій Вернадський закінчив студії історії в Московському й Петербурзькому університетах, що й визначило дальший напрям його зацікавлень і досліджень. Еміґрувавши 1920 року до Туреччини, в 1922 переїхавши до Праги в ЧСР, а в 1927 році до ЗСА, на запрошення Єйлського університету, Юрій Вернадський не включився в силу існуючих умов в українське наукове життя, але, одержавши всі можливості дослідів і праці спочатку в чехословацьких, а потім в американських установах, віддав увесь свій талант, знання й енергію для вивчення в їх рамцях російської історії, тобто історії Росії, як імперії. В інших умовах, таких, наприклад, які існують тепер з трьома катедрами українських Студій у Гарвардському університеті й із започаткованим там уже Інститутом Українознавства та з багатьма можливостями в інших університетах, Юрій Вернадський напевно був би включився в українське наукове життя, став би українським істориком, збагачуючи українську і світову науку своїми працями з історії України й европейського Сходу. А так, ставши професором Єйлського університету з 1946 р., почесним доктором гуманістичних наук Колумбійського університету з 1959 року, рахується він „патріярхом російської історіографії" у ЗСА.

Треба ствердити, що у своїй науковій і дослідній праці проф. Юрій Вернадський не пішов слідом тих російських істориків українського чи й іншого походження, що, вибившись на наукові вершини, забували про свій народ і вірою й честю служили Москві та її інтересам. У своїх працях був він максимально об'єктивний і був також автором низки праць з української історії, таких, як видані англійською мовою „Київська Русь", „Богдан — гетьман України" і з-під його пера вийшла передмова до виданої УНСоюзом „Історії України" М. Грушевського в англійському перекладі. Був також дійсним членом Української Вільної Академії Наук. Усім цим встановив своє місце також і в українській історіографії, хоч ні „Енциклопедія Українознавства", ні „Українська Радянська Енциклопедія" про нього згадки не дали.

Американські робітники стають знову в обороні ув'язнених в СССР українців

Детройт (УІС „Смолоскип") — 153 американські робітники з Детройту, члени професійної юнії Авто-Робітників (Ю. А. В.), підписали петицію до Леонарда Вудкока, президента загальноамериканської Юнії Автороботників, домагаючись, щоб він поробив відповідні заходи серед державних керівників Америки з ціллю зупинити всі економічні і торговельні полегші для СССР до того часу, поки не будуть звільнені ув'язнені українці з совєтських тюрем. У петиції до Л. Вудкока говориться: „Як члени Юнії Авто-робітників, ми звертаємося до Вас використати Ваше становище Президента Ю. А. В. в обороні українського народу в Совєтському Союзі. Ми просимо Вас звернутися в імені Міжнародної Юнії (Профспілки) до політичних керівників Америки, домагаючись, щоб вони здержали всі економічні поступки Брежнєву до того часу, поки совєтський уряд не припинить сталінських чисток українського народу і поки він не звільнить ув'язнених осіб під закидом „анти-совєтської агітації і пропаґанди".

В імені проєктувального персоналу 160-го Відділу робітничої Юнії в Детройті в цій справі апелював до Л. Вудкока також речник цього Відділу Ярослав Стасик.

I. Світ

МОСКВА ШУКАЄ ДОПОМОГИ

Перед нами три статті, автори яких є спеціялістами в заторкнутих питаннях, одне з другим пов'язаних і важливих для сучасної економічної політики не лише Америки, а й цілого світу.

Перебування в ЗСА голови комуністичної партії московської імперії Брежнєва було пов'язане головно з проблемами допомоги Совєтському Союзові збоку Америки не стільки технічної, як фінансової.

Заходи знайти вигідні позиції для обох сторін породжували різні опитпроєкти і викликали вороже ставлення певних політичних кол, зокрема української еміґрації, бо всяка піддержка для Москви підсилює її стремління створити єдиний російський народ під покришкою „совєтського народу". Отже, для нас, українців, не були байдужими питання, які виникли в зв'язку з візитою Брежнєва.

Статті, про які вище згадано, такі: „Нафтова криза" Джеймса Е. Ейкіна, директора департаменту палива та енергії у Вашингтоні, „Нафтова справа: факти, фікції та взаємини" Джанджіра Амузегара, видатного економіста і політика Ірану, та „Совєтський експорт мінералів" редактора американського журналу „Інженерія та Гірництво" Евгена Гудіоне.

Перші дві статті були надруковані в к в а ртальнику „Форін Аффейрс" за квітень та липень ц. р., а остання є резюме редакційної праці над книжкою московського автора Сутулова „Мінеральні ресурси та економіка СССР", яка незабаром має з'явитися на книжковому ринку.

Крім того звертає на себе увагу праця відомого польського професора Збіґнєва Бжезінського „Американська політика у пошукуванні фокуса".

Вже більше як чотири роки в американській пресі дебатується питання взаємин вільного світу з країнами із диктаторськими режимами, зокрема з Совєтським Союзом.

Справа в тому, що Америка, населення якої становить лише малу частку всього населення Землі, вживає велику частину енергії світової продукції, при чому її запотребування на енергію зростає щороку на яких 4 відсотки. Отже, Америка потребує нових джерел для задоволення потреб своєї промисловости і населення, апетити якого не мають меж.

Є. Гуціоне пише, що американська економіка, яка оцінюється сумою в 1.200 більйонів долярів, виглядає як перевернута піраміда, що у значній мірі залежить від і м п о р т у сирівців, передусім нафти, хоч не в такій мірі, як Японія, Німеччина та Англія.

У переговорах Л. Брежнєва із президентом Ніксоном головною темою були американські капітали та машинерія для експлуатації родовищ нафти і земного газу в Тюменській окрузі та в Якутії у Західньому Сибіру. Здавалося б все в порядку: американці мають капітали та машинерію, совєти — сирівці. Але виникають при цьому питання політичного характеру і головне побоювання зв'язувати американську економіку з джерелами сирівців в СССР, які в кожний момент з волі комуністичної партії можуть бути для Америки закриті.

Не маємо можливости навести всіх поглядів авторитетних коментаторів цих важливих для американської економіки та політики складних питань. Перестороги виходять не тільки з кол промислових, але також від деяких сенаторів, зокрема сенатора Джексона зі стейту Вашингтон, який домагається прискорення експлуатації нафтових родовищ на Алясці.

Представник департаменту внутрішніх справ за президента Айзенгавера Фелікс Е. Вормстер, тепер радник у справах гірництва, говорить, що експлуатація мінеральних покладів в ЗСА значно вигідніша, аніж в СССР, бо для цього треба буде вкласти більйони долярів, а овочі прийдуть десь аж через десять чи й більше років.

Цікавим є факт, що американські експерти не дістали можливости детально ознайомитися на місці з тими „колосальними" родовищами в Сибіру. І тому, чи не має рації Ф. Вормстер, коли говорить, що ті совєтські багатства є фактично „геологічними потенціялами", які треба докладно розвідати раніше, аніж починати їх експлуатацію.

Інший авторитет Патрік М. Боармен з Лос Анджелесу твердить, що головні трудноші розв'язки цих питань лежать у площині грошовій, бо совєтський рубель на Заході на інші валюти не обмінюється і тому, доки Совєти зможуть розпочати експорт своїх сирівців до Америки, вони не мають можливости купувати американські машини. „Москва, — каже Боармен, — потребує наші гроші, щоб купувати нашу технологію, отже жадної вигоди для американської економіки із торгівлі з СССР немає, але натомість є загроза збільшення інфляції".

У 1920 році, пригадує Боармен, — Ленін, шукаючи порятунку для молодої совєтської системи, одержав допомогу від капіталістів обіцянками концесій, і на протязі 1920-их років американські та західньоевропейські концерни відіграли велику ролю у розбудові совєтської промисловости.

З. Бжезінскі, аналізуючи питання економічних взаємин Америки і СССР, приходить до висновку, що вони на довшу мету для ЗСА не шкідливі, але для Москви — необхідні. Америка може оцінювати спроби цих взаємин повільно. І р а нський спеціяліст, якого ми згадували раніше, твердить, що після 1980 року Совєти також будуть потребувати імпорту нафти та нафтових продуктів.

Слушно інший американський автор зазначає, що в Америці є надзвичайно великі запаси вугілля, що ним можна задовольняти потреби країни ліпше, аніж нафтою і земним газом з СССР, доставa яких з політичних причин може бути припинена.

Американський Конгрес, свідомий всього цього і тому в ньому приспішується розв'язку проблеми будови нафтопроводів на Алясці. Закон в цій справі має бути затверджений уже цим літом.

Василь Гренджа-Донський

50-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ „ПЧІЛКИ"

(Спогади)

Як відомо, угорська влада під час Першої світової війни заборонила вживати нашу азбуку, просто її скасувала, навіть у тих парафіяльних школах, де ще кілька годин на тиждень українську (руську, тобто русинську) мову викладали.

Після розвалу Австро-Угорщини в жовтні 1918 р. (що я і ми всі вважали за найбільше щастя для Закарпаття) наша країна опинилася без інтелігенції. Відійшли з мадярськими бюрократами головно вчителі, навіть так звані „півцо - учителі". Попи, найбільші мадяризатори, залишились. Закарпаття „високою *політикою" дісталося до першої республіки Чехо - Словаччини.

Настала сяка - така „свобода". Як я в одному вірші написав: „хоч виплакатися було можна". Вернулася азбука, але тому, що за мадярів наші українські діти ходили до з м а дяризованих шкіл з угорською транскрипцією азбуки, у нових, вже наших школах треба було дітей навчати рідного слова і рідної мови. А тут ані вчителів, ані шкільних підручників, ані літератури, навіть педагогічної нема.

І ось у 1923-му році в Ужгороді з'являється надзвичайно чесна, е н е ргійна, культурна молода людина Павло Кукуруза, обговорює з людьми невідкладні, актуальні справи і в році 1923 випускає перше ч и с л о „Пчілки".

Мені не дуже подобалася назва, але Павло був кращим за мене дитячим психологом і обґрунтовував цю назву тим, що нашій молоді потрібно бути справді пильними та працьовитими, неначе бджілка: адже старе треба залишати (угорський алфавіт і мову) і нового навчатися вже своєю рідною мовою.

Замір Павла Кукурузи вповні виправдався. Не тільки дітвора, але й учителі (найбільше було „помічних", некваліфікованих), навіть батьки нетерпеливо очікували кожне число „Пчілки". Це була і читанка для дітей, і підручник для вчителів, і журнал для батьків.

Фонетику масариківська чеська влада не то що не дозволяла, але навіть за одне слово „Україна, український" переслідувала*, хоч Чеська Академія Наук у своєму спеціяльному рішенні з 4 грудня 1919 р. ствердила, що мова карпатських українців така сама українська, як і їхніх одноплемінників галицьких українців. Наперекір тому уряд Чехо - Словаччини найвищим судовим рішенням з 28 червня 1925 р. офіційно заборонив на Закарпатті українську мову. „Пчілка", отже, виходила етимологічним правописом, але доброю українською мовою. Навіть з ілюстраціями.

Мав цей журнал надзвичайно цікавий зміст, в першій мірі для шкільної молоді, але був також і органом закарпатських молодих і старших письменників. Щоб згадати хоч кількох із початківців: Миколая Божук, Боршош - Кум'ятський, Марійка Тисянська, Марійка Вурста, Міговк Петро, А. Ворон, Марко Бараболя - Маркуш та автор цих рядків. Уперше тут побачила світ і моя „Червона скала" (епос, що в 1938 р. вийшов книжкою на 107 сторінок).

Журнал містив і твори наддніпрянських письменників, в першу чергу Шевченка, Івана Франка, Олеся, Черкасенка (Стаха), Сковороду та ін., з буковинських — Федьковича, Воробкевича, Кобилянську та ін. Не забувала „Пчілка" і наших лемків: Павловича, Духновича, Зубрицького, Ірину Невицьку. Містила й добрі статті професорів (Л. Бачинського, д-ра Бірчака, д-ра Панькевича, історика д-ра В. Гаджеги, обох Заклинських, Мартиновича та ін.), навіть переклади з чеської літератури (Божена Немцова та ін.) знаходили своє місце в „Пчілці". (Виходили окремі книжечки „Пчілка мая" та інші).

Крім поезій, статтей, оповідань, байок, казок, були тут згадки про театр, спорт, кіно і все інше, що цікавило молодь.

Знавці, історики літератури, наприклад, д-р Мольнар Михайло в Братіславі, визнають великі заслуги „Пчілки", що дала поштовх до літературно - культурних початків.

Треба згадати й про помічницю Павла Кукурузи, Марусю Вороновську, актрису Українського Театру в Ужгороді (також і співачку із знаменитим сопраном), що стала його дружиною. Маруся Вороновська - Кукуруза багато допомагала, особливо в адміністрації журналу.

Цю шляхетну діяльність для піднесення естетичного смаку, соціяльного й національного виховання нашого народу припинила політична трагедія Закарпаття. Тоді, в березні 1939 р., угорські орди ката робітників адмірала Горті втопили в крові країну. Брутально замордували і багатьох вчителів гонведські варвари (Дмитра Остапчука, Неболу, д-ра Фіґуру та десятки інших). З невеликого Закарпаття гортіївські нелюди ув'язнили в концентраційних таборах і в тюрмах 385.000 людей, з яких 315.000 не вернулося назад. Сам Павло Кукуруза теж скуштував гіркого хліба в мадярській тюрмі та в німецькому концтаборі.

Отже серед тієї трагедії перестала існувати і бідолашна „Пчілка". Але заслуги має вона великі.

Братіслава, червень 1973

* Як то сталося із гімназіяльним професором Леонідом Бачинським та з багатьма іншими. Л. Бачинський на зборах якось забувся і замість „П і дк а р патська Русь" сказав „Підкарпатська Україна". Вже другого дня викинули його бідолаху не тільки зі школи, але взагалі поза кордон.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„АФЕРА ВОТЕРҐЕЙТУ"

З великою увагою прочитав я статтю ЮСТ'а в „Свободі" з 30 червня ц. р., як іуважно читаю всі інші статті цього вдумливого автора з виробленим публіцистичним стажем. Справу так званого Вотерґейту, чи — як автор називає „аферу" Вотерґейту він розглядає, як це й пристало на правника, з погляду кримінального процесу.

З погляду кримінального ЮСТ справедливо заявляє, що цю справу треба розглядати „безпристрасним, об'єктивним розглядом", покликаючись не без підстав на спеціяльно призначеного обвинувача в цій справі проф. Кокса, що також — як правник — звертає головну увагу на формальне розслідження справи. Але справа Вотерґейту — це не тільки кримінальна афера з провиною проти кримінального права; це не тільки — як каже ЮСТ — „вчинено злочин і, очевидно, треба осудити його, знайти винних і покарати згідно з законом". Справа Вотерґейту — і це треба наголосити — вияв кризи, що постала в ЗСА, вияв небезпеки, що загрожувала цілій системі нашої народоправної держави, що її так гарно окреслив один із президентів: „оф ди піпл, бай ди піпл, фор ди піпл".

Американська держава молода, але вона найдовше з усіх існуючих держав затримала демократичну систему, що у Конституції запевняє свободу всім громадянам, як це встановили її великі творці майже двісті років тому, балянсуючи владу на вершині в демократичних конституційних установах. Кожний акт самовільної узурпації влади — це загроза для демократичної системи американської республіки.

Ми, новоприбулі громадяни, були не раз свідками такої узурпації, важко її переживали і найкраще розуміємо її наслідки. На мою думку, менше важне, чи засудять і як засудять тих, хто — як пише ЮСТ — „порушили право і вчинили злочин". Можуть їх і не засудити, тільки перестерегти. Головне, що демократична система запобігла загрозі, яка висіла над нею, викрила цю загрозу, показала її всьому громадянству. Зрозуміла річ, що бояться говорити про такого роду викриття тоталітарні режими, а Совєтський Союз у своїй діялектичній вигадливості насвітлив справу Вотерґейту, як аферу політичної акції правих фашистських кіл проти уряду, що прагне миру і співпраці з комуністичними режимами. Для мене, як і для мільйонів американських г р о мадян, справа Вотерґейту — це велетенська перемога демократичної системи в нашій республіці, це доказ, що демократична система сильна й непереможна і — додам — єдина, що запевняє повне народоправство.

Остап Тарнавський
Філядельфія

„БЛАГЕНЬКА СПРАВА"

У вступі до своєї статті п. з. „Реакція на Вотерґейт" („Свобода" з 20 червня ц. р.) п. Степан Женецький пише: „Американська преса, радіо і телевізія, дуже ласі на всякі сенсації, так р о з голосили „справу Вотерґейту", в якій провідники Республіканської партії старалися неетичними способами сприяти перемозі над Демократичною партією в останніх президентських виборах, що про це вже просто не хочеться читати в газетах чи слухати в радіо. Мабуть, нашим читачам цікаво буде довідатися, як на цю так розголошувану у ЗСА, а в дійсності дуже благеньку справу дивляться інші народи" і т. д.

Дуже дивно виглядає, що автор, все ж таки досвідчений журналіст, так необачно пише і сам собі суперечить одночасно: таж поняття „неетичні вчинки" і „благенька справа" зовсім несумісні речі.

Незгідно з правдою п. С. Женецький твердить, що то провідники Республіканської партії стосували такі неетичні способи. Не провідники тієї партії, але вплутані в цій афері високі службовці Уряду Президента, десигнованого Р е с публіканською партією.

Оця „благенька справа" перейшла вже межі звичайної короткотривалої сенсації і стала великим політичним скандалом, що може довести навіть і до конституційної кризи. У всякому разі, навіть і в цьому випадку, — це не порушить ні в чому політичного устрою держави. І тільки завдяки такому устроєві та афера вийшла наверх.

Дуже знаменним прикладом діяння американської демократії є безпрецедентне, привселюдне переслухування в справі Вотерґейту особливою сенатською комісією, перед якою свідчить цілий ряд високопоставлених осіб — під рефлектором публічної опінії.

Дуже чітко схарактеризовано діяння американської демократії в р е д акційній статті „Свободи" з 28 червня ц. р.: „Ця демократія не визнає і не признає ніяких „табу". Цілком навпаки. Чим більш відповідальне становище хто займає, чим більші впливи має, тим уважливіше за ним, за його поведінкою і його вчинками слідкується".

На жаль, президент Ніксон не мав щастя, а радше доброї інтуїції в доборі своїх дорадників.

Зенон Стефанів
Нюарк, Н. Дж.

Іван Поритко

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

(1)

Час існування і діяння Суспільної Служби в житті демократичних суспільств ще не довгий. Треба було народам пережити жахливі страхіття світових воєн, щоб вони зрозуміли потребу Суспільної Служби.

Міжнародна організа ц і я Об'єднаних Націй у своїй основній декляраціі постановляє: „Народи визнають віру в основні права людини, у пошану і вартість людської одиниці, підтримують суспільний розвиток і підвищення життьового рівня і творять світовий орган, що буде підтримувати господарський і суспільний розвиток усіх народів". Далі в декляраціі ОН подано ті основні принципи, що зродили потребу діяння Суспільної Служби:

1. Вищий рівень життя, повне затруднення і забезпечення економічного і соціяльного росту.

2. Розв'язку міжнародних економічних та соціяльних питань і питань охорони здоров'я.

3. Загальну пошану і толерантність для л ю д с ьких прав і підставових вольностей для всіх без уваги на расу, рід, мову чи релігію.

Суспільна Служба в загальному змагається за краще суспільство. Тут треба зазначити, що всі ті гуманні основні принципи в деклярації Об'єднаних Націй на практиці торпедуються вже в самих початках виступами представників тоталітарних країн, а в першу чергу Совєтського Союзу. Ідея Суспільної Служби широко прийнялася в країнах вільного світу, є основою допомоги людині в критичній хвилині стануте знову повноцінною людиною і успішно діє в зорганізованій формі вже від 1923 року. Держави — члени ОН ухвалили деклярацію прав людини, яка і стала основою широкої діяльности Суспільної Служби у світі. Ця деклярація говорить:

„Кожний член якогось суспільства має право на соціяльне забезпечення і може користати з усіх економічних, соціяльних і культурних прав в межах держави, в якій він є громадянином, як і на всіх теренах, які входять у систему міжнародної співдіяльности, для плекання своєї особовости. Кожний має право на працю і на вільний вибір зайняття, як і має право на забезпечення від безробіття. Кожний має право на відповідний для його здоров'я і добробуту і для здоров'я та добробуту його рідні життьовий стандарт, що охоплює харчі, одяг, помешкання, медичну і суспільну опіку, як теж право на забезпечення на час безробіття, хвороби, нездібности до праці, овдовіння та старости.

Ці гуманні, чоловіколюбні ідеї, вложені в деклярацію прав людини, стали вже в деяких країнах законом. Професійні спілки включили деякі з тих основних прерогатив свобідного розвитку людини у контракти праці, деякі точки цієї деклярації, головно ті, що відносяться до медичної й суспільної опіки, стали законами в демократичних державах. Все це вислід послідовної праці Суспільної Служби у вільному світі.

Суспільна Служба зродилась як антитеза добродійности і її принесла проблеми не чужій й нашій спільноті, хоч політичне поневолення нашої країни виключає можливості вести свою власну суспільну діяльність серед нашого народу в Україні, де совєтська система паралізує всяку приватну ініціятиву, керуючи всім через державний апарат. Одаче, на тих теренах, що були поза засягом совєтської влади, були старання організувати суспільну працю. Вже після Першої світової війни українська спільнота в Галичині створила Фонд допомоги українським воєнним інвалідам, вдовам і сиротам по жертвах війни, пізніше — Комісію допомоги українським студентам і ін., що згідно з напрямними Суспільної Служби працювали в тому напрямі, щоб створити краще суспільство.

Велику вагу для справ допомоги виявила наша заморська еміґрація. Вже від перших початків українського поселення на американській землі занотовується вияви цих поселенців-заробітчан допомогти грошовими посилками своїм рідним в Україні, бідним і потребуючим, а вслід за тим і загальним національним потребам. Правда, ці вияви жертвенности були формою допомоги.

Щойно Друга світова війна і свідомість всього лихоліття, що його переживали наші люди, дали почин на американському терені організувати плянову допомогову акцію українським жертвам війни. Вже у 1940 році під час 1-го конгресу американських українців обговорено потребу організованої допомоги Україні, а на 2-му конгресі 22 січня 1944 року в Філядельфії винесено рішення створити допомогову організацію, яка організувала б поміч українським жертвам війни. Так постав Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, об'єднання всіх українських організацій ЗСА для допомоги Україні. В той самий час постав і Фонд Допомоги Українців Канади. Обидві ці організації плянували допомогу знищеній війною Україні. Сама повоєнна дійсність виявила сотні тисяч утікачів на теренах Західньої Европи — українських патріотів, що із-за страху перед переслідуванням постановили не вертатись у рідний край.

(Далі буде).

Резолюції прийняті на протибрежнєвській демонстрації 17-го червня 1973 р.

Ми — українці Ню Йорку і околиць, зібрані на площі Д. Гамершилда побіч сідку Об'єднаних Націй в неділю 17-го червня 1973 р. — розваживши причини і можливі наслідки приїзду до цієї свободолюбної країни Леоніда Брежнєва — вожаки російсько-большевицької тоталітарної партії і цілої терористичної системи в Совєтському Союзі — схвалюємо і постановляємо наступне:

Як громадяни З'єднаних Стейтів Америки висловлюємо наше обурення з приводу того, що Президент Р. Ніксон прийматиме представника совєтської колоніяльної імперії, як собі рівного, дарма, що Брежнєв не є ні президентом, ані навіть головою уряду.

Брежнєв змагає до того, щоб забезпечити собі і своєму клановi ЦК КПСС дальше цеконтролювання володіння в імперському комплексі і щоб мати змогу ще жорстокіше придушувати прагнення індивідуальної та національної свободи серед народів включених насильством до російської імперії.

Підтримуємо становище сенатора Генрі М. Джексона, що американський економіці, науці та культурі ніякої хісна з тих зв'язків не буде, а навпаки це дасть — на наш погляд — можливість большевикам збільшити армії совєтських шпигунів і диверсантів, що наплинуть сюди разом зі „зв'язками".

Як вихідці з України, що перша впала жертвою московсько - большевицького підступу і вже 55 років терпить насильство, знущання і наруги в червоній тюрмі народів, що зветься СССР — ми перестерігаємо керівників цієї країни перед підступними затіями Леоніда Брежнєва і його кліки. Совєтський історик Андрій Амальрик запроторений до концтабору м. і. за студію п. з. „Чи проіснує Совєтський Союз до 1984 року" пише, що Росія „всіх своїх союзників, зраджувала, як тільки добачала в цьому найменшу користь для себе". Перший договір, що його зламали большевики був договір зроблений між Російською Федеративною Совєтською Республікою і Українською Державою 12-го червня 1918 року, в Києві, докладно 55 років тому.

Пригадуємо Заходові, що навіть переконані комуністи такі як Дубчек і Шелест падають жертвою московсько-комуністичного шовінізму, а тисячі українських діячів культури запроторено у в'язниці, психіятричні заведення і концентраційні табори лише за те, що вони обороняючи національну і людську свободу чинили спротив дикій політиці ліквідації народів, шляхом їх „злиття" з „великим русским народом".

Знаючи все те, з історичного досвіду українського і інших поневолених Москвою народів ми апелюємо до керівників суспільно-політичних сил ЗСА і до всіх, кому дорога свобода, гідність людини і народів:

Не вірити миротворній пропаганді Л. Брежнєва і його обманливим запевненням про двосторонні користі!

Стати в обороні національно-політичної волі і державної незалежности України та інших поневолених народів і на захист переслідуваних брежнєвським режимом культурних, наукових і громадських діячів в тих країнах!

Вимагати від Л. Брежнєва щоб виявив своє „миролюбство" хоч би в дрібній мірі і наказав своїм апаратчикам дотримуватися на ділі постанов Універсальної Декларації Людських Прав, схвалених перед 25 роками і щоб встановив міроприємства нагляду над тими апаратчиками!

Вимагати від Брежнєва перегляду всіх судових справ, в яких засуджено несправедливо Валентина Мороза, Євгена Сверстюка, Івана Дзюбу і сотні інших українських інтелектуалістів, — об'єктивним міжнародним судом!

ЛІГА ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ СССР...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

в майбутньому, змінившись за рахунок Заходу, Москва поновить свої агресивні дії проти вільного світу.

4. Ми вважаємо нашим обов'язком рішуче заявити, що наші народи не будуть рахувати себе пов'язаними договорами, які в їх імені незаконно укладе СССР. Совєтський уряд в Москві не має права говорити від імені наших народів і укладати від їхнього імені міжнародні договори.

5. Ми просимо представників держав Заходу, які приймати муть участь в запланованій Конференції, поробити відповідні заходи, щоб:

а) в СССР були встановлені відсутні там права людини і права націй на самовизначення і державну незалежність;

б) був припинений режим окупації в наших країнах і влада передана справжнім демократичним шляхом вибраним народним представникам;

в) в наших країнах могли відбутися дійсні вселенародні вибори під ефективним контролем Організації Об'єднаних Націй.

6. Лише при умові відновлення вільних і незалежних держав наших народів може бути здійснений справжній, справедливий і довговічний мир у світовім маштабі. Такий мир був би в інтересах вільного західнього світу, над яким перестала б висіти загроза агресивних плянів совєтсько-російської імперії.

З глибокою пошаною,
За Президію Ліги:
Микола Лівицький,
Президент
Алі Акіш,
Секретар

В НЕВЕЛИКІЙ АФРИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ РУАНДА ВІДБУВСЯ переворот. Військові кола арештували президента Г. Кайбанду і встановили військовий режим під проводом ген. Дж. Габріасмана.

В 30-ту РІЧНИЦЮ ДІЯЛЬНОСТИ АБН

ОУВФ КАНАДИ І ЗСА

— влаштовують —

28 і 29-го липня ц. р.

XXIV ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ ЗСА і КАНАДИ

на Оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й.

УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І ЗСА ПРОСИМО НА ЗУСТРІЧ

В суботу, 28 липня, о год. 4-ій — відкриття. Виступ світлічних груп — членів АБН, цікава мистецька програма. Година 9-та — ЗАБАВА.

Неділя, 29-го липня, о год. 10-ій — Польові Богослуження. В політичній частині виступи громадсько-політичних діячів — українських і американських. Різноманітна мистецька програма. Грає духова Оркестра „Батурин" під диригентурою мгра Василя Кардаша з Осередку СУМ в Торонто.

ВСІ НА ЗУСТРІЧ!

КОМІТЕТ XXIV ЗУСТРІЧІ

Янгставн і околиця!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС в ЯНГСТАВН, Огайо

повідомляє, що

в суботу, 28-го липня 1973 року

о год. 7:30 веч.

в залі

Українського Союзового Дому

при 914 Франклін Аве., Янгставн, Огайо

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, Відділові Делегати та Урядники таких Відділів УНСоюзу: Тітусвил, Па. — 72, Ню Кесел, Па. — 74, Кембелл — 119 і 218, Шарон, Па. — 386, Янгставн, Огайо — 140, 230, 274 і 348.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Огляд вислідів організаційної праці за першу половину цього року.
2. Передконвенційна кампанія і нові винагороди.
3. Дискусія.

У Зборах візьме участь:
Проф. ІВАН ТЕЛЮК
заступник гол. предсідника

Окружний Комітет Відділів УНС
Естеля Волошин, голова

ВИБРАНИЙ ДЕНЬ

Мабуть іще ніколи — в посовний час — не була такою пожаданою і доконечною, як тепер, єдність наша: в джерельності її нової сили.

Хоч в осередках світових зневажено історичну правду і право українські, проте їх снага не вгаситься, якщо буде для них живе полум'я з нашого серця: з віри, в повноті її...

Не з літепластої; не з „півдумок" і „півпочуттів"; а в повноті! — при догманичній вирішеності.

Тоді здобудеться. Бо все можливе: для віруючого! — Так запевнено нас словами небесними. Все можливе: в безповоротному прагненні (без сумнівів!); його мала душа жони-сонамітянки: по її вірі, через святість пророка, і покійний синок ожив.

По вірі: здобудеться; як для незрячого Вартимея, — він, супроти закричування з натовпів, все дужче і дужче кликав, щоб Господь помилував його! — і сцілення здійснилось.

Відкриються незнані досі джерела нашої сили: з братерської, з сестринської єдности всіх — через віру.

Тут скеля огненна, що спинить духовну ніч, звідки поведено мертву воду в народне життя.

Якби сам великий архангел, переможець Люцифера, прийшов сьогодні в наш нагабатого боговідступний світ з його частими ідолопоманиями для безмежної гордині, то й сьогодні в святих устах пролунав би виклик:

Хто — як Бог?! Хто — як Христос?!

Бачимо стан, що з нього відповідь сама приходить: ніхто!

Проминає неживими тінями земна слава безсмертних величностей.

Сказано в „Апокаліпсисі" Івана Богослова: „П'ятий ангел вилив келех свій на престол звіра, і поринулося царство його мороком".

Сьогодні для нас і всього людства, в його розгубленості, в порожнечі, — порятунок від мороку один: звернутися всім до Ісуса Христа і жити — як визначено в євангельських заповідях.

На початку XX століття праведник радив: виберіть котрийсь день і проживіть його цілковито в Господньому світлі.

В тому світлі колись апостол Павло вчив: мати мир з братами і сестрами; праведність; радість у Святому Дусі.

Нашу єдність здобудемо, прагнучи безповоротно до неї; не відвертатися назад, поклавши руки на чепігя плуга.

Ось дано день: святу неділю, 15 липня; на цей день переносимо (з 12 числа) празник Св. первоверховних апостолів Петра і Павла; їх імена символічно об'єднують всіх вірних.

Візьмем цей день: як початок життєтворчого напрямку; без поділів і роздріблення, — при всіх збережених відмінах і прикметностях.

В католицькій церкві св. Володимира, в Українському Селі (в Глен Спей), і в тимчасовій православній каплиці, коло новобудованої церкви Свв. апостолів Петра і Павла, — відбудуться Богослужби. Потім на „Верховині", оселі, що посередині між ними, впоряджають пікнік.

Можуть зустрітися цього дня наші земляки: єдині по духу, по правді життя.

З іменами первоверховних провісників будується, коло людної оселі та Українського Села, як названо в „Кобзарі", „козацька церква"; поет оспівував її, потерпілу страшенно, і вказував, що вона таки сподівається „оновлення".

Постала вона в знаменні часи. З перемоги в визвольній війні 1648-54 років відроджено українську державність.

Новий, з чудесним відсвітом переможного настрою, барокковий стиль козацьких церков ширився всюди на Гетьманщині.

Повно розвинувсь прекрасний образ козацької церкви: як взірцевий для храму Божого; як пам'ятник будівничого духу державного народу.

При нашій історичній невдачі, той образ забороняли, нищили безжалісно! — тільки рештки збереглись на батьківщині.

Будівельний комітет церкви Свв. апостолів Петра і Павла віднолює образ козацької церкви в стилі українського барокко: вона буде визначною пам'яткою нашої духовної культури — на заокеанській землі.

Всім нагадає, як чудово, в короткому історичному відродженні: при власній державності, — розцвів вершинною творчістю народний геній.

Козацька церква нагадає про можливість справжнього „оновлення", згаданого в „Кобзарі": коли будем братися, як заповів Тарас Шевченко.

Василь Барка

В Уругваю військові частини здушили протиурядову демонстрацію

Монтевідео, Уругвай. — Уряд президента Хуана М. Бордаберрі, який є контролюваний військовими колами, в понеділок, 9-го липня, енергійно придушив протиурядову демонстрацію, яка була скликана на той день, як протест проти скасування демократичних інституцій в Уругваю. Військові танки та панцерні авта заблокували були одну з головних вулиць Монтевідео, по якій мали йти демонстранти. Принаймні дві особи були вбиті та кілька ранених під час зудару між демонстрантами і військовими частинами. Багато демонстрантів заарештовано. Демонстранти складалися переважно з робітників і студентів. Військо та поліція вживали проти них гранати зі сльозним газом, палки та шаблі. Втікаючі демонстранти викрикували „Геть з диктатурою!" Крамниці в столиці цієї південноамериканської країни були закриті. В понеділок вечором поліційні патрулі охоронили урядові будинки, відганяючи всіх, хто зближався. Ситуація в Монтевідео була загострена тим, що день перед демонстрацією поліція застрелила 16-тирічного хлопця, який виписував на стінах протиурядові гасла. Хоч демонстрація була придушена, то протиурядові протести не припинилися. Крайова Конфедерація Робітників, яка є під контролею комуністів, та інші опозиційні групи плянують продовжувати свою боротьбу проти уряду президента Бордаберрі. Президент Бордаберрі, під сильним тиском з боку збройних сил, розв'язав 29-го червня Конгрес, запровадив гостру цензуру преси та закрив Крайову Конфедерацію Робітників. Президент був змушений розв'язати Конгрес, бо мілітарні кола твердили, що Конгрес не міг впоратися з марксистськими терористами. Після розв'язання Конгресу і встановлення майже диктаторської системи правління, опозиційні групи, до яких навіть прилучилися деякі члени Уряду, розпочали загальний страйк, який триває і до тепер, хоч в менших розмірах ніж зараз після розв'язання Конгресу. Опозиційні групи створили Фронт Опору, який вимагає повернення до демократичної системи правління, вимагає гарантії політичних прав громадян і виготовив програму економічних та соціальних реформ.

РАЛФ Д. АБЕРНАТІ ЗРЕЗИГНУВАВ з посту президента Південної Християнської Провідницької Конференції. Він перебрав цей пост у 1968-му році, після смерти попереднього президента цієї організації, Мартина Лютера Кінга, якого застрелив один білий з расистських мотивів. Південна Християнська Провідницька Конференція є організацією, яка виступає в обороні рівноправности для негрів в ЗСА. Ралф Абернаті 9-го липня заявив, що резигнує з посту президента, бо багатші негри не дають фінансової допомоги для цієї організації, а без фінансів організація не може провадити продуктивної роботи. Він також сказав, що частинно винувата вдова Мартина Лютера Кінга, яка збирала гроші на інші негритянські цілі, але не хотіла частину зібраних грошей передати на потреби Південної Християнської Провідницької Конференції.

ОСЕЛЯ УРСОЮЗУ

„ВЕРХОВИНА"

ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

В П'ЯТНИЦЮ, 13-го ЛИПНЯ 1973 р. відбудеться **ЗАБАВА** для МОЛОДИ під звуки оркестри „ЄВШАН".

В СУБОТУ, 14-го ЛИПНЯ 1973 р. виступить на Оселі зі своєю програмою Танцювальна Група „ВЕРХОВИНЦІ" з Вінтгемтону.

Групою провадить п. Петро Сальків при співпраці п. Андрія Гуминика та п-і Люсі Сабат.

У вечорі **ЗАБАВА** під звуки оркестри **БОГДАНА ГІРНЯКА**, співає п. Шкварко.

1924 ЛЬВІВ НЮ ЙОРК 1974

Карпатський Лещетарський Клюб Ню Йорк

— влаштовує —

в днях 11-го і 12-го серпня 1973 року на кортах „СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР

у ПОДВІЙНИХ ГРІ (чоловіків і юніорів) та у МІШАНИХ ГРІ

ЗА НАГОРОДИ УФУНДОВАНІ

Управою Оселі УНСоюзу „Союзівкою"

Зголошення приймає
Ярослав Рубель — (212) ВА 4-2170

- Додаткові зголошення в суботу, 11-го серпня, о год. 9-ій рано біля кортів.
- Початок подвійних гор чоловіків 9:30 рано, а подвійних гор юніорів і мішаних гор год. 2-га по полудні (субота).
- Вписове $3.00 від особи, юнаки $2.00.
- Приміщення проситься замовляти через

УПРАВУ СОЮЗІВКИ:
SOYUZIVKA UNA ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 (914) 626-5641

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 10-го липня 1973 р. відійшла від нас на вічний спочинок, на 77-му році життя наша Найдорожча ТЕЩА і БАБЦЯ

бл. п. МАРІЯ СТИСЛОВИЧ

народжена в Україні, в селі Денисові, Тернопільщина.

ПАНАХИДА відправиться в четвер, 12-го липня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Quinn Funeral Home при Broadway і 36 вул., Асторія, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 13-го липня 1973 р. о год. 9-ій ранку з української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, а звідтам на цвинтар в Бронксі, Н. Й.

Горем прибиті:
зять ТЕОДОР БАНКО
внуки: ОКСАНА і ДАРІЯ
Ближча і дальша Родина

З невимовним жалем повідомляємо Рідних, Земляків, Друзів і Знайомих, що в ночі з 5-го до 6-го липня 1973 р., з волі Всевишнього відійшов у Вічність на 78-му році життя, в Чікаго, Ілл. наш Дорогий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

Митрофорний Протоєрей о. ІЛЛЯ НАГІРНЯК

Уродженець Буковини, абсольвент теологічного і педагогічного факультету Чернівецького Університету, парох численних парафій на Буковині, законоучитель середніх шкіл у Грубешеві та в укр. таборових гімназіях Мангаймі, Авгсбургу та Міттенвальду, викладач морального Богослов'я в Укр. Богословській Академії у Мюнхені, член-співробітник Богословського Наукового Інституту УАПЦеркви, співробітник численних журналів релігійного, суспільного і культурного життя та довголітній співробітник Катедрального Собору св. Володимира в Шікаго. Покійний був членом 923-го Відділу УНСоюзу.

ПАНАХИДИ і ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відбулися в Катедральному Соборі св. Володимира в Чікаго 8, 9 і 10-го липня 1973 р. Нагробний похорон відбудеться на цвинтарі Церкви-Пам'ятника св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж., 11-го липня 1973 р.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЕКСАНДРА
син — ВАСИЛЬ з Дружиною ДОННОЮ та
внуки: ЛАРИСА, ТАРАС і НАДЯ

З болючим жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 9-го липня 1973 року упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п. ІВАН СМОЛІЙ

Народжений в Новосілці, пов. Підгайці, Україна.

Тіло Покійного спочиває в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

ПАНАХИДИ відправляться в середу, 11-го і в четвер, 12-го липня ц. р. о год. 8-ій веч. в тім же заведенні.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 13-го липня 1973 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра, на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Тяжко горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
дочка — ЄВГЕНІЯ з мужем інж. ЄВГЕНОМ ІВАШКІВ
внуки — ЛЕВКО і МАРТУСЯ

Неділя, 15-го липня 1973 року Глен Спей, Н. Й.

БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА В ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й. ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

ХРАМОВЕ СВЯТО

Год. 11-та ранку
Архиєрейська Служба Божа
відправить Високопреосвященний Архиєпископ МАРКО з співслуженні Духовенства

Год. 1-ша по пол.
Пікнік на Оселі „Верховина"
На пікніку гратиме всім відома Оркестра БОГДАНА ГІРНЯКА

Год. 4-та по пол.
Мистецька Програма
З УЧАСТЮ ЛЮБИМЦІВ ПУБЛІКИ:
п-ні ГАЛИНИ АНДРЕАДІС, п-ні ТАМАРИ ЛИХОЛАП, артистка Київської Опери, п. М. ЧАЛОГО, артиста Харківської Опери і Танцювальної Групи Школи НІНИ СУЛИМИ.
Конферансьє знаний гуморист-письменник МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

АВТОБУС до Глен Спей від'їде в неділю, о год. 8-ій ранку з-під УНДому (ріг 2-ої евені і 9-ої вулиці, Ню Йорк, Н. Й.).
Квитки на автобус можна набути в Українській Православній Кредитівці, 304 Схід 9-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

ДО НАБУТТЯ У „СВОБОДІ"

Д-р Михайло Данилюк: На медичні теми — Лікарський довідник	$10.00
Д-р Михайло Данилюк: Повстанський записник	2.25
Д-р Лука Луців: Василь Стефаник — співець української землі	10.00
Д-р Лука Луців: Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість	5.40
Д-р Лука Луців: Тарас Шевченко — співець української слави і волі	1.50
Д-р Лука Луців: Маркіян Шашкевич — Біографія і характеристика творчости з додатком усіх оригінальних творів	1.20
Д-р Лука Луців: Ольга Кобилянська. В сторіччя її народин	.60
Д-р Лука Луців: Іван Франко — життя і творчість	.60
Шевченкові думи і пісні — Shevchenko's Thoughts and Lyrics	.60
Володимир Кедровський: Обриси минулого	1.50
А. Драган: Український Народний Союз у минулому і сучасному	.60
Іван Смолій: У зеленому Підгір'ї — повість	1.50
Остап Тарнавський: Брат Братові. Книга про ЗУАДК	$7.00
М. Прокопів: З Городиславич у світ широкий	3.00
Панас Феденко: Минуло півстоліття. Зимовий похід Армії УНР 1919-20	1.50
Авраам Шіфрін: У советській катівні	1.50
Федір Дудко: Моя молодість	1.50
Ю. Буряківець: Виноградник	1.50
М. Верховинець: Ідеш, брате мій	.50
Ворд Б.: 5 ідей, які змінюють світ	2.50
Грицак П.: Галицько-Волинська Держава	2.00
Дашкевич Р.: Артилерія Бригади СС в боротьбі за Київські Золоті Ворота	2.00
За волю України. Історичний Альманах УСС	10.00
Кобець О.: Записки полоненого	2.00
Липа Ю.: Призначення України	1.00
Наш Львів	1.00
Пастернак М.: Українська жінка у хореографії	2.50
Прокопів: По п'ятдесят шість роках на Україні	.80
Ріпецький Ст.: Українське Січове Стрілецтво	3.00
Бібліографія джерел до історії УСС	1.00
Сімянців: Спогади Богданівця	1.00
Яковлів В.: Договір Богдана Хмельницького	1.00
І. Соневицький: Артем Ведель і його музична спадщина	3.00
Микола Палій: Етсетера — Кантати	1.00
Михайло Осадчий: Більмо	4.50
о. Николай Вояковський. А те, що минуло...	2.50
Бойчук Б. - Бубчак Т.: Координати т. 1 і 2	9.80
Костюк Г.: Теорія і дійсність	3.00
О. Залеський: Мала Музична Енциклопедія	3.50
Удовиченко А.: Третя Залізна Дивізія. Рік 1919.	7.00
Кедрин І.: Паралелі в історії України	3.00
Городиський Орест: Ген. Турчин — Особистий приятель през. Лінкольна	1.00
Лозинський, др. Михайло: Галичина в рр. 1919 і 1920	5.00
Україна — Енциклопедія для молоді	15.00
З. Терлецька: Українські страви	7.00
Олесь Бабій: Дві сестри	3.00
Микола Ковалевський: При джерелах боротьби	6.80
Українські юристи під судом КГБ	2.00
Іван Дзюба: Інтернаціоналізм чи русифікація	4.90
Любов Коленська: Павлів Тріюмф	4.00
Вадим Лесич: Никифор з Криниці	5.00
Володимир Галан: Батерія Смерти	5.00
Зосим Дончук: Прірва. Роман	4.00
Марта Тарнавська: Хвалю ілюзію	2.00
Д-р К. Паньківський: Від Держави до Комітету	3.75
Д-р К. Паньківський: Від Комітету до Державного Центру	6.00
Д-р К. Паньківський: Роки німецької окупації	7.00
Роман Купчинський: Скоропад. Ілюстрації Едварда Козака	3.50
Леся Лисак: Терпкі пахощі	5.00
Контрасти. Збірка молодечої творчости	3.50
А. Глібів: Байки	2.25
Микола Погідний-Угорчак: Чарівний діямант	2.50
Д-р Ю. Княжинський: Нарис історії римської літератури	5.00
Іван Керницький: Герой передмістя	2.50
Іван Керницький: Перелетні птахи	1.50
Василь Волицький: Дещо про Рогатин і про Рогатинську Приватну Українську Гімназію	2.00
Леонід Полтава: Валторна. Збірка поезій, лірична	1.50
Докія Гуменна: Родинний альбом	6.00
Олена Василева: Коли орбіти схрещуються	6.00
Юнацтво в обороні Рідної Землі.	2.00
В. Витвицький: Гайворонський — Життя і творчість	3.00
Василь Софронів-Левицький: Липова отрута	6.00
Алла Коссовська: Паморозь (Поезії)	1.00
Михайло Влох: Вишнівки - Звенигород - Угнів та довколишні села	15.00
о. Ізидор Сохоцький: Визвольна боротьба Західньо-Українських Земель у 1918-23 р. р.	3.00
Максимчук, д-р Іван: Нарис історії роду Петрушевичів	4.00
Міра Гармаш: Віднайдені роки (поезії)	1.75
Міра Гармаш: Райдуга в пітьмі (поезії)	2.25
Богдан Попович: Під українським небом (спогади)	3.50
Книжковий знак шестидесятників	15.00
Олександер Врик: Тернистий шлях Українського Уряду (1918-1921)	4.00
Богдан Лепкий: Під ялинку	1.50
Леся Храплива: Далеким і близьким — вірші	3.50
Леся Храплива: У темряві — нарис	1.00
Ярослав Гриневич: Доля України на мистарствах статті й матеріяли	2.50
Іванна Савицька: Денник Ромця	2.00
Яр Славутич: Трофеї (1938-1963)	4.00
Український вісник — випускVI. — Самвидав — журнал з України	$ 5.00
Широке море України. Документи самвидаву з України. Документи VII	7.50
Мілена Рудницька: Невидимі стигмати	15.00
Алла Коссовська: Двісті перших	1.00
В. Софронів Левицький: Юний скоморох, п'єси для молоді	6.00
Ярослав Зубаль: Мисливські спогади	4.00
Роман Купчинський: Мисливські оповідання	3.00
Наталія Полонська-Василенко: Історія України, І том (до половини XVII сторіччя)	15.00
Валентин Сім'янців: Студентські часи — спогад	3.00
Брат-Братові (Книга про ЗУАДК)	7.00
Василь Барка: Верлинк Неба	2.50
Іван Світ: Українсько-Японські взаємини в рр. 1903-1945	8.00
Р. Володимир: Палкі серця	2.50
Д-р Семен Демедчук: Півсторіччя громадської праці	0.75
О. Соколишин: Бібліографія Україніки, анг. мовою	.75
Едвард Н. Ц. гик Готеген: Моя зустріч з УПА	$ .70

Василь Чапленко:

Пиворіз — історично-побутова повість	3.00
Спрага безсмертя — оповідання, п'єски	3.00
Зойк та інші оповідання	1.50
Чорноморці — або Кошовий Харко з усім товариством — історичний роман	3.00
Українська літературна мова (XVII ст.-1917)	5.00
Драматичні твори — збірка п'єс	5.00
Дещо про мову — збірка статей	1.00
Нові знадоби до етногенези слов'ян та ін.	2.00
Муза та інші оповідання	.75
У нетрях Копет-Дагу — повість	1.00
Мова „Слова о полку Ігореві"	.75
Адигейські мови — ключ до таємниць нашого субстрату	2.00
Уводини до мовознавства	.75
Загибіль Перемітька — повість	3.00
Гава Їсько — віршована бувальщина	.75
Пропащі сили. Українське письменство під комуністичним режимом (1920-1933)	2.00

Належність за книжки посилати ТІЛЬКИ чеками або Поштовими Переказами. До грошевої посилки долучити 14 центів кошти пересилки від 1 книжки і 5% стейтового податку з Ню Джерзі.

SVOBODA

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

СПОРТ

III ВЕЛИКИЙ ЧОЛОВІЧИЙ, ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР НА СОЮЗІВЦІ

Уже закінчилася підготова до III трійкового відбиванкового турніру, що його традиційно організує провід відбиванкової ланки УСТ „Чорноморська Січ" на оселі Українського Народного Союзу „Союзівці" в Кергонксоні, Н. Й.

Згідно зі старанням Юрія Ставничого (тренер 1-ої чол. дружини) який виконує обов'язки директора тієї спортової імпрези, — в цьогорічному турнірі візьме участь 12 українських і американських, чолових трійок із Східніх, та Середньо-Західніх ЗСА, як теж з Торонта, Канада. Турнір проходитиме на протязі 2-ох днів, 14 - 15 липня ц. р., згідно з правилами Відбиванкової Асоціяції ЗСА. Чаші і трофеї уфундувала Управа Союзівки, які будуть вручені по закінченні турніру дружинам-чемпіона і віце-чемпіона, як теж найвизначнішому змагунові. Змагання відбуватимуть с я на початку в двох рівнорядних групах, системою „Равнд Робін" (кожний з кожним) і закінчаться фіналами, що в них візьмуть участь 4 трійки — по дві з кожної групи, які займуть два перші місця. З українських дружин учасниками будуть 6 дружин: три з Торонта і три з „Ч. Січі".

Поділ груп і склад дружин
Група „Синіх"

Статен Айленд I: Р. Гіполітіс, Е. Павелс, Ю. Високогов. Український В. К. Торонто: Б. Боднарук, І. Ільяшевський, Ю. Тарнавський. „Ч. Січ" ДД: Л. Кормелюк, М. Шалай, Д. Янгер. Статен Айленд — II: Б. Радіген, Р. Робінсон, Т. Ділені. Клівленд В. К.: Д. Мадар, І. Мадар, Дж. Барр. „Ч. Січ" III: Н. Олесницький, Б. Вацлавський, Т. Ліскевич, або Р. Мицик.

Група „Жовтих"

Вест Сайд ІМСА: А. Валов, Дж. Фетц, А. Опельт. Український В. К. Торонто I: П. Стефанюк, В. Росоха, Р. Кузьмин. „Ч. Січ" — I: О. Попович, Т. Кальба Ю. Ставничий. Метрос, Ню Джерзі: В. Дипко, В. Мацак, Б. Гарвей. Український В. К. Торонто — III: Ю. Заяць, В. Кучпар, І. Кучпар. Вашингтон В. К.: Дж. Гайтер, М. Аллен, А. Ласі.

ТЕНІСИСТИ „Ч. СІЧІ" ЧЕМПІОНАМИ І ВІЦЕ-ЧЕМПІОНАМИ СУАСТ - СХІД

Одинадцять тенісистів „Ч. Січі" взяли участь у цьогорічних першенствах СУАСТ - СХІД, що відбулися 30 червня і 1 липня на Союзівці. Згідно із вислідами гор звання чемпіонів здобули такі „Січовики": Б. Кучинський в групі сеньйорів і Ю. Михайлюк в групі юньйорів. Віцемпіони вийшли: д-р В. Гук в групі сеньйорів, Ю. Гончаренко в групі юньйорів і М. Хома в групі молодших юньйорів. Іншим учасниками першенств були: А. Гончаренко, О. Михайлюк, д-р В. Вірщук, проф. В. Нагірний, З. Снилик, — в групі чоловіків дійшов до півфіналу, і Федоровський.

О. Твардовський

Ю. Савчак, О. Повзанюк, Б. Кучинський...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

перемагаючи у ф і н альній грі д-ра Володимира Гука („Чорноморська Січ") 6-4, 6-1.

З особливим завзяттям проходили змагання в трьох групах юнаків і юначок. В групі юнаків 16 років і нижче, перше місце здобув Юрій Михайлюк („Чорноморська Січ"), перемагаючи у фіналі свого клюбового товариша Юрія Гончаренка 6-2, 6-4. Ці два юнаки теж змагалися в групі чоловіків. В групі юнаків 14 років і нижче перше місце здобув Ігор Ференцевич (КЛК) після довгих і завзятих змагань проти Марка Хоми („Чорноморська Січ"), вислідом 2-6, 6-1, 7-5. В групі дівчат, Ліда Ленець (КЛК) перемогла у двогодинному маратоні Оксану Дацків (Союзівка) 7-5, 6-1.

Після фінальних гор в неділю, 1-го липня, нагороди УСО „Тризуб" і СУАСТ-Схід вручили усім фіналістам інж. Роман Савчак від УСО „Тризуб", інж. Роман Ракочий, Ст., від СУАСТ - Схід, інж. Ю. Савчак та ред. З. Снилик від комісії змагань.

Черговий турнір на Союзівці — першенства у подвійних грах — відбудеться в суботу і неділю, 11 і 12 серпня, за організацією КЛК.

Напередодні т е н ісового турніру відбулося офіційне закриття тенісового табору Союзівки, в якому цього року взяло участь рекордове число — 58 учасників. Тенісовим табором, який тривав від суботи, 23-го червня до п'ятниці, 29-го червня, проводили ред. Зенон Снилик та інж. Юрій Савчак, при асисті Романа Ракочого. Таборовики — 30 хлопців і 28 дівчат, які прибули на оселю УНСоюзу із шістьох стейтів Америки — втішались гарною погодою, цілоденними лекціями гри в теніс та усіми іншими спортовими улаштуваннями Союзівки. Десять учасників табору опісля взяли участь в тенісовому турнірі СУАСТ-Схід.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 30 липня до 5 серпня „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією однотижневою перервою.

Розшуки

НІНУ РЯБОВ МИХ. з дому ГАРДЕНІН
пошукує брат з Великих Лучків, Карп. Україна. Жила з родиною в Каракас, тепер у ЗСА. Писати до:
O. Cybriwsky, 3313 Ellis Way
Louisville, Ky. 40220

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ЛИПНЯ 1973 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ 8-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Чеснат вул. На порядку: обговорення Відділового Пікніку, який має відбутися 19 серпня в в Гейстінгс - он - Гадсон у Дрейпер Парку. Проситься чл. прибути. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд., о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. Проситься прибути на збори, вирівняти вкладки та відібрати свою дивіденду. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кас., М. Демчук, секр.

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу
в Кетскильських горах біля міста КЕРГОНКСОН, Н. Й.

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЛИПНЯ 1973 р.:
ЗАБАВА, грає оркестра під кер. В. Добущака, співає Оксана Борбич

СУБОТА, 14-го ЛИПНЯ 1973 р., год. 8:30 веч.
АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ — відомий бас-баритон Метрополітальної Опери, акомпаньямент — Д-р Ігор Соневицький. ВОЛОДИМИР ГЕНТІШ — гостинний виступ та Ансамбль „СОЮЗІВКИ". Конферансьє Аня Дидик. Після мистецької програми ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при звуках оркестри „РУШНИЧОК" з Монтреалю.

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 14-го і 15 ЛИПНЯ 1973 р.
„Чорноморська Січ" — Нюарк, влаштовує 3-ій ЩОРІЧНИЙ ТУРНІР ВІДБИВАНКИ — Трійок. 12 найкращих дружин Сходу Америки і Канади (6 укр. і 6 чужинецьких). Початок субота рано — фінали неділя по пол.

НЕДІЛЯ, 15-го ЛИПНЯ, год. 8-ма веч.
Літературний вечір ЛЕСІ ЛИСАК з приводу появи її книжки „Срібна Мадонна".

СУБОТА, 21-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Танцювальна Група Е. Оприско з Лонг Айленд при акомпаньяменті Тома Шепка. Ансамбль „Союзівки". Оркестра „Амор".

НЕДІЛЯ, 22-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Виставка маляра ВОЛОДИМИРА СВИРИДЕКА.

СУБОТА, 28-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Дута оркестра СУМА з Торонта під кер. В. Кардаша. До ЗАБАВИ гратиме оркестра „Темпо" під кер. І. Коваля.

НЕДІЛЯ, 29-го ЛИПНЯ 1973 р.:
Виставка образів Я. Гніздовського

„СОЮЗІВКА"
ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
приймає вписи дітей
у віці від 7 до 11 років
— на —
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ
яка триватиме
для ХЛОПЦІВ —
від 15-го липня — 4 серпня 1973 року

Прошу прийняти сина/доньку до Дитячого Табору на ______ тижні, починаючи ______ від ____ до ______
Ім'я таборовика ______ Чи член УНС? ______
Адреса ______
Телефон ______
Дата народження ______ Вік ______
Рік у школі ______
Батьки ______

По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel. (914) 626-5641

Складати гроші чи позичати найкорисніше
У ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ
САМОПОМІЧ в НЮ ЙОРКУ

- ДИВІДЕНДА від членських ощадностей у ВИСОТІ 5.25% РІЧНО.
- Виплачуємо ЧВЕРТЬРІЧНО.
- Забезпечення на життя відповідно до суми ощадностей аж до висоти $1,000.00.
- Федеральне забезпечення ощадностей до висоти $20,000.00 на одного члена.
- ПОЗИЧКИ ДО СПЛАТИ В ДОГІДНИХ РАТАХ І НА НИЗЬКІ ВІДСОТКИ — забезпечені на випадок смерти, а також на випадок тривалої непрацездатности — ДО ВИСОТИ $10,000.00.

АДРЕСА:
SELF RELIANCE (N.Y.) FEDERAL CREDIT UNION
108 Second Avenue • New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 473-7310

Нема то як на СОЮЗІВЦІ!

Оселі Українського Народного Союзу

Найкраще місце відпочинку і вакацій

в Кетскильських горах

біля м. КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на

- КІМНАТИ НА НЕЗРІВНЯНИЙ ВАКАЦІЙНИЙ ПОБУТ НА СОЮЗІВЦІ
- ДИТЯЧИЙ ТАБІР
- КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Замовлення висилати:
UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446
Тел.: (914) 626-5641
або (914) 626-7361

Телеф.: (201) 372-0468
ROSE-HILL MONUMENTS'
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУК, НЮ ДЖЕРЗІ.
GRANITE — MARBLE — BRONZE

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: (212) 475-7430.
ВИСИЛАЄ ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧАМИ В УКРАЇНУ І ДО СССР. Маємо на складі все потрібне до висилки. Посилаємо також РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ, АВТА, МОТОЦИКЛИ, ХОЛОДИЛЬНИКИ і ТЕЛЕВІЗОРИ. Урядові години: від понед. до п'ятниці 8:30-6:00 веч., в суботу 8:30-5:00. В неділі від 1 липня до 2-го вересня 1973 року — закрито.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
ВУДИНОК, БИЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

GLEN SPEY AREA
COUNTRY & LAKE PROPERTIES
Call: Gibson McKean
DAVIS R. CHANT REALTORS
Eldred, N.Y. (914) 956-8420

ДО ВИНАЙМУ
Manhattan, East Village
4 КІМ. АПАРТАМЕНТ
з деякими меблями. Телефонувати по 7-ій год. і в неділі.
(212) 777-9096

HELP WANTED MALE

MECHANIC
1st CLASS
Must have good knowledge of high speed machinery. Experience necessary prefer packaging background. Must be available to work shifts.
- TOP PAY
- SHIFT DIFFERENTIAL
- FULL BENEFIT PACKAGE COMPANY PAID

Call 436-3100, Ext. 70.
KRAFT CORRUGATED CONTAINER, INC.
Ft. of E. 22nd Street
Constable Hook Rd.
Bayonne, N.J.
An equal opportunity employer

MAINTENANCE MECHANIC
Light exp. pref. (Automotive equip.) but will train willing individual. 5½ day wk. All Co. paid benefits. W. Essex location. Call 201 779-4900, Ext. 17 for interview.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10003
Tel.: GR 5-1487
СОЛІДНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3362 Boston Rd.
NEW YORK, N.Y. 10469
Tel.: 863-2475
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ТАРЗАН, Ч. 6961. Меду запрошує Тарзана залишитися в оселі лікуючих мужів

WE HAPPY, TARZAN, YOU SHOW US HOW OLD 'MATIMATI' NOW GIVES US MANY-MANY YOUNG TREES--SO WE NOT LOSE OUR STRONG MEDICINE WHEN OLD TREE DIES...
NOW I ASK IMPORTANT QUESTION! WHY YOU NOT LIVE HERE LONG-LONG TIME WITH US?
E-YA, TARZAN! BAD TIMES, EVIL MEN, COME TO OUR AFRICA! THIS TIME YOU HURT, YOU COME HERE QUICK-YOU LIVE! NEXT TIME YOU HURT- FAR AWAY- MAYBE YOU DIE!

Ми щасливі, Тарзане, що ти показав нам як старе „матіматі" тепер дасть нам багато-багато молодих дерев. Отже, ми не втратимо нашого сильного ліку, коли старе дерево помре...

Тепер я поставлю важливе питання! Чому ти не хочеш жити тут з нами протягом довгого-довгого часу?

Егеж, Тарзане! Злі часи, злі люди приходять до нашої Африки! Цього разу, коли ти був ранений, ти прийшов сюди скоро — тому ти живий! Коли будеш ранений наступний раз — далеко відси — може ти помреш!